

CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
TÓTH DÉNES

Szerkesztőség:
Szentháromság-tér 2. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justin könyvnyomdája Szentháromság-tér 2. szám

VI. évfolyam.

Csongrád, 1908. július 19.

29. szám.

Szaporodik a pótdadó.

Mindenütt, az egész vonalon nagyobbodik a teher és bizony az ember nem győz fizetni. A kereseti ág, bármilyen is, a fölét másnak kell adni és a végleszámolásnál nem marad, csak a savó. Tessék így megélni!

Drágul minden, rohamosan emelkednek az árak s folyton csak azt halljuk: nincs pénz és nincs pénz! Otthon, az utcán, hivatalban, mindenütt, szóval a legteljesebb értelemben úr a ninestelenség.

A szegény embernek ebben a szomorú állapotában csak egy sovány vigassza lehet, hogy a város magisztrátusa is ezt a fülbemászó szavakat hangoztatja. Tehát kitűnik, hogy ahol pénznek kellene lenni, ott sincs. De hogy is lenne? Nem volt ennek a szegény városnak semmije sem, ami csekélység akadt, az is avatatlan kezekben ide is, oda is, elúszott. Nem gyűjtötték itt, mint a gondos méhek, hanem ellenkezőleg csak folyton kiadtak, árvereztek, árlejtettek, kiutaltak, építettek — a nincsből! Tehát, hogy legyen valami?

Egy akad, a nyomasztó teher, ami a sovány vigaszra is ráhúzza a szemfedellet. Nincs itt öröm, csak bú, szegénynek, gazdagnak; mert mindannyian érezzük a terheket, megfelelő arányokban.

Az évtizedes adjunk ide, adjunk oda és építsünk jelszavak utóizét ebben az évben fogjuk módfelett élvezni. Élvezzük pedig pótdadó alakjában, amely úgyszólván kedvenc prés és nyomkodó eszköz a magyar puhítására. Az idén kellemetlenebb lesz az illat, mint máskor, mert a prést nyomó terhek olyan súlyosak, hogy azt még egy bankigazgató sem állja ki tisztességgel. Mit csináljon akkor a szegény ember? Fizet, mint a köles — apró pénzzel.

Sohasem gondolkozott arról komolyan senki sem, hogy e városnak jövedelmei is lehetnek. Volt alkalom pedig elég, de nem ragadtuk meg s ma, — amikor jó volna csak egy parányi is, — búslakodunk a történetek felett, természetesen összetett kezekkel. Hogy alkossunk, pótoljuk a mulasztottakat, szó sincs, hanem sópánskodunk és hozzá megfelelő farizeus képet vágunk. Hagyjuk a dolgok folyását eddigi medrében és valószínű, hogy csak akkor ébredünk fel, amikor már a terhek annyira felszaporodnak, hogy segitenünk a teljes elülésen nem lehet.

Évek óta, egyes kiadási tételek halogattattak; mert senki sem akarta magára venni a szemrehányások özönét, mely úgyszólván csak az előidézőt fogja sújtani. Most összejön minden, s a jövő évi költségvetés következtében újévi ajándékkul kapni fogunk egy hatalmas százaléku pótdadót. Hogy pontosan mennyi lesz? alig egy-két hónap titka, de annyi bizonyos, hogy 120-tól 141-ig várható. Ha pedig így lesz, ami bizonyos; akkor nem maradhat más, mint vagy elszökünk Csongrádról, vagy pedig komolyan gondolkozunk arról, hogy miként alkossunk olyan dolgokat, amik a város részére jövedelmet fognak hajtani.

Itt nincs mit habozni tovább. Vagy belevágunk valamibe, vagy ha akad olyan, aki bármi okból avagy magánérdekből, nem mer kilépni a síkra, az álljon félre az útból és ne legyen kerékkötő. Csütörtökön L. Tóth István főbíró előjárósági értekezletet tartott erről s meghívta a három helybeli lap szerkesztőségét is. Előterjesztette, hogy milyen jövőnek nézünk elébe s hangoztatta, hogy bár letett róla, de azért más megoldási módot és jövedelmezőbb eszmét, mint a községi takarékpénztárt a kötelező tűzbiztosítással kapcsolatban, nem talál. Az előjáróság és az összes megjelentek csatlakoztak ehhez az állásponthoz, elismerték, hogy ez az egyedüli mód arra, hogy a terheket csökkentjük. Így határozatba ment, hogy a megjelentek állást foglalnak mellette; mert elhatározásukat a szükség kényszerítése még jobban igazolja.

Az értekezleten szó volt arról is, hogy a községi képviselők nagyrésze érintve van a községi takarékpénztár által, mivel legtöbbszörre igazgatósági, felügyelői tisztséget töltenek be a három helybeli pénztárnál. Bár ha konstatáltatott, egyúttal az a nézet uralkodott, hogy ez a körülmény nem határoz semmit sem, mivel akiben van lélek és szereti városát; az nem rendelheti saját érdekei alá a közjót, melyben mindannyian kivétel nélkül részesülünk. Hiszen a helybeli pénztárak akkor is csak éppen olyan jól elláthatják a hiteltkérő közönséget mint most, sőt jobban; mert a községi takarékpénztár csak első helyre folyósíthat kölcsönöket. Az azonban el lesz érve, hogy a községi takarékpénztár felállítását két jó kezességgel mindig folyósítanak kölcsönt, nem úgy, mint eddig, hogy azonnal betáblázást kérnek. Szóval a pénzügy terén is egészségesebb viszo-

nyok fejlődnek ki és amint, hogy eddig is megélték a helybeli takarékpénztárak, úgy ezután is meg fognak élni, de a város is szép jövedelemhez jut, mely csak minden adófizető polgár előnyére válhat.

A jövedelemből mindannyian részesülünk. Ki-ki úgy és annak arányában, amennyi adót fizet. Már pedig ez többre megy, mint bármelyik pénztárnál az osztalék; mert itt nem esatoltatik tartalék alaphoz semmi, nincsenek tisztviselő díjak, percentek, csak egy-két tisztviselő kell. Különben a felügyeletet a községi képviselő testület gyakorolja. Ezekről az apróbb részletekről már számtalan cikkben írtunk s olvasóink mindegyike tisztában van a községi takarékpénztár — előnyeivel. — Örvendünk azon, hogy éppen mivel annyi cikkünk jelent meg ezen eszme mellett, mind többen és többen csatlakoznak a községi takarékpénztár zászlója alá. Ma már sokan vagyunk, az eszme pedig kivételre vár, de nincs is más eszköz, hogy adófizető közönségünket a nyomasztó terhektől megmentsük. Különben a bővebb, illetve teljes ismertetését, a községi takarékpénztár munkálatait közölni fogjuk lapunkban, most csak azt említjük még meg, hogy szervezeti szabályrendeletileg kimondott kötelező tűzbiztosítás, majdnem több hasznot fog hajtani a városnak, mint a takarékpénztár. Csongrádról a különböző biztosító társaságok évenként, többet mint 150 ezer koronát elvisznek. Ez a pénz itt maradna s gyarapítaná a város vagyonát; mert bizonyosra vesszük, hogy ha tűzoltóságunkat kiegészítjük s teljes felszereléssel ellátjuk, akkor nem fog előfordulni annyi tüzeset, mivel a keletkezőt is csirájában elfojtják.

Ugy látszik, hogy ennél a pontnál hamarabb ki fog tűnni az, hogy ki szereti városát és ki a saját zsebét. Az utóbbiak csak azok lehetnek, akiknek a soknál is több részvényük van valamelyik takarékpénztárnál, vagy pedig olyanok, akik más úton kapnak egy-egy tal peccenyét megfelelőleg körítve. Ezek pedig természetesen nem fogják fel a helyzetet helyesen; mert a peccenye hamarabb el fog fogyni, mint az adó! Tehát, ha már az utóbbi minden körülmények között megmarad, akkor csak jobb lesz, ha kevesebb?!

Az egészben legjellemzőbb az, hogy a jövő évi költségvetést, éppen az előjáróság nem fogja elfogadni. Igen, mert ők látják legjobban, hogy a rablógazdál-

Magyarország legjobb söre a
kőbányai Dréher sör.

Naponta friss töltésű, legjobb minőségű korona és márciusi sör, üvegekben és hordókban
BINÉT SAMUEL NÉL kapható.

Viszontelárústóknak árkedvezmény.

kodásszerű adjunk ide, adjunk oda elv tönkre teszi a várost, már pedig éppen az előjáróság hivatott arra, hogy az ilyen törekvéseket megghiusítsa. Elvégre mindennek van határa — az adónak is, — tehát főtekrvése mindenkinek csak az lehet, hogy a „ne tovább!“-ot érvényesítse.

— **Nőipariskola.** Özv. Zelenka Jánosné indítványozása folytán a multkori közgyűlés tárgyalta, miszerint Csongrádon egy nőipariskola állíttatnék fel. Áldásos hasznát felesleges említenünk, mert mindenki ügyis tisztában van vele. A községi közgyűlés ebben az érdemben egy bizottságot küldött ki és a bizottság, mivel belátta az eszme fontosságát, elfogadta Porubszky József apátplebános indítványát, melyben felajánlja jóakarató utánjárását, hogy a gróf Károlyi Sándor hagyatékát képező, úgynevezett sörházat, az alapítvánnyal együtt, ennek a célnak megnyerje, természetesen apácák tanítása és felügyelete mellett. Tekintve, hogy Porubszky József apátplebános vette kezébe az ügyet, őszintén örvendhetünk, mert ha csak lehet, így ez a fontos intézmény felállíttatik városunkban és új tér nyílik a nők képzésére, melyre úgy erkölesi, mint gazdasági okokból igen nagy szükség van. A nőipariskola megnyitása október hónapban történne meg és serdülő leányaink választhatnak az ismétlő- és az ipariskola közt. Az első évben fehéreművarrást és annak kellékeit: himzést és csipkeverést tanulnának. A második évben a nőipariskola már kenyéradó műhellyé változna át az ott végzett egyes tanulók részére. Iparosok leányai és szegények tandíjmentességben fognak részeseit. Különben erre vonatkozólag fölvilágosítást szívesen nyújt özv. Zelenka Jánosné úrnő (Andrássy-út 10. sz. a.)

Bajok a bukrosi legelőn.

Június hónapban kilenc darab szarvasmarha pusztult el a bukroson; azt hiszem, nem végez felesleges munkát, hogyha ezen elhullások okait egy pár szóban megismertetem.

A bukroson körülbelül 500 darab szarvasmarha és körülbelül 150 darab ló van az idej legeltetési időnyre felhajtva. Ez elég szép szám és ezen állomány meglehetősen nagy közvagyonot képvisel. A bukrosi birtokosság ezen nagyszámú jószágot három pásztorra bízta és jószágával többet nem törődik. Hogy van-e ott jó mező, van-e rendes jó ivóvíz, meg van-e védve a jószág a különböző fertőző betegségek ellen, az őt nem érdekli, csak akkor jajdul fel, mikor hírül adják neki a jószága elhullását, csak akkor kezd gondolkodni az elhullás okai fölől, természetesen azt a következtetést vonja le magában, hogy vagy a pásztor rossz bánásmódja, vagy pedig éhezés miatt pusztult el az állatja. De ha az egész birtokosság nem is törődik a dolgokkal, annál inkább kötelessége lenne a birtokosság által megválasztott szűkebbkörű bukrosi bizottságnak folytonosan szem előtt tartani az ott folyó dolgokat. Ennek a bizottságnak kötelessége lenne ily tömeges elhullások alkalmával értekezletet tartani, amelyen megbeszélnek a betegség ellen való védekezés módjait. Ettől a bizottságtól azonban elhullhat az egész állomány s egy pár tagjának kivételével még sem gondolnak a védekezésre. Jól fogja tenni a birtokosság, ha a jövőben oly egyéneket fog megbízni ezen tisztséggel, akik szívükön viselik majd a birtokosság ügyeit. Különö-

sen fontos ez most azért, mert a bukrosi legelőt felosztani semmi szín alatt sem lehet, sőt a földmivélsügyi miniszter az egész bukrost legelőnek engedi csak kihasználni, hogy a már hanyatló állattenyésztésünk a közlegelők szaporodásával fellendüljön. Ilyen körülmények között fontos dolog az, hogy elsősorban jó ivóvízről gondoskodjunk. Valószínűleg tudja mindenki, hogy az emberek között uralkodó járványok leggyakoribb előidézője a rossz ivóvíz. Így vagyunk az állatoknál is. A rossz ivóvíz különféle apró, szabad szemmel láthatatlan gombákat tartalmaz, amelyek bejutnak az állat szervezetébe, azt megbetegítik. Különösen az ilyen védgátat nem tartalmazó terület, mint a bukros, van megfertőzve tömegtelen ilyen gombákkal, mert az áradt Tisza szennyes vízzel ezek ide lerakódnak, a földbe beivódnak és ilyen módon a víz is megfertőződik. Azért elengedhetetlen kelléke a bukrosnak egy ártézi kútnak minél előbb való fúrása. Ezáltal jó ivóvízhez jut a jószág, másrészt mindegyik annyit iszik, amennyi neki jólesik. Miután azonban az egész legelő talaja meg van fertőzve, ez csak fél védekezés a betegségek ellen. A védekezés csak akkor lenne teljes, ha az egész állomány, még mielőtt a legelőre kihajtatnák, a különböző fertőző betegségek ellen be lenne ojtva. Ez a betegségek ellen a védekezés legbiztosabb módja. Ma már minden modern gazdaságba bevezették a védőoltásokat. Itt az alföldön csak nehezen tudják a gazdák megérteni az ojtások jótékony hatását. Az állam a közel jövőben kötelezővé fogja tenni a védőoltást a háziállatokra.

Különösen kétféle veszedelmes betegség szokott a legelőn fellépni: a lépfene és a sercegő üszög. Mindkettő gyorsan végez az állattal, egynap megbetegszik, másnap pedig már elhull az állat. A lépfene az emberre is rendkívül veszedelmes; az elmúlt évben Pozsony megyében 11 ember halt meg lépfenes húsevés által, lelketlen és tudatlan emberek üzérkedése által.

Az ojtásokkal egyben megemlítem, hogy az elhullások ellen egy másik hatékony védekezés az állatoknak biztosítása. Ezidőszerint csak Budapesten van egy intézet, mely szövetkezeti alapon működik, de én bizton hiszem, hogy idővel a községek önönmaguk között fognak ily állatbiztosító szövetkezetet létesíteni. A községi bikák ez évben biztosítva vannak, elhullás esetén a község megkapja a teljes értéket, 600 koronát. A biztosítási díj tenyészbikák után 4 és fél százalék. A bikákon kívül van még Csongrádon körülbelül 20 darab nyugoti faj tehén, melyek szintén biztosítva vannak.

Természetesen, ha a gazdák önönmaguk között létesítenének ily biztosító szövetkezetet, úgy nem kellene annyit fizetni, mint jelenleg, mert hát az nagy összeget tenne ki oly gazdára, kinek sok jószága van, hanem egy jószágra csak egy pár hatos esne. Még csak azt jegyzem meg, hogy Németországban, Hollandiában, Franciaországban, Svájcban és már nálunk is számos ily biztosító szövetkezet van, melyeknek működésük igen áldásosnak és életrevalónak bizonyultak.

Farkas Dezső.

HIREK.

— **Esküvő.** Tóth Dénes, lapunk felelős szerkesztője, folyó hó 25-én, délután 7 órakor tartja esküvőjét Bertus Zsófikával.

— **Kaszinói élet.** Végre, amint látszik, a kaszinóban is új élet kezdődik. Ideje is. Olyan régen nem vettünk észre semmi életjelt sem róla, hogy igazán azt hittük, miszerint csendes agoniában van. No de a körülmények megcáfolják ezt a hiedelmet, mert Kovács Elemér gondnok új életet kíván teremteni. Legelőbb ilyen törekvést céloz az a holnap délutánra szóló meghívó, melyben az intelligencia felszólíttatik, hogy a kaszinóban jöjjön össze, amikor egy cabaret rendezését vitatják meg, mely a kaszinóban lenne tartva.

— **Kántor bemutató.** Ma, a tíz órai misén, Csomák Elemér okleveles kántortanító végzi a kántori teendőket. Felhívjuk az érdeklődők figyelmét, mivel Csomák Elemér mindazon tulajdonságokkal rendelkezik, amik feltétlen szükségesek ahhoz, hogy valaki a csongrádi kántorválasztáskor komoly jelölt legyen.

— **Üdvös intézkedések.** Lapunk mult számában fölemlíttük a piaci visszaéléseket. Elismeréssel kell adoznunk dr. Csücs János főszolgabírónak, amiért oly gyorsan intézkedett, hogy már mai lapunkban regisztrálhatjuk azon intézkedéseket, melyek ezen kofai túlkapások megállítására irányulnak. Azon körülmény, hogy lapunk rámutatott a túlkapásokra és ebből kifolyólag történt a főszolgabírói intézkedés — nem von le az érdemből semmit, mert elvégre is, valahogy rá kell mutatni a bajra és annál dicséretre méltóbb, ha szavunk nem a pusztában elhangzó szó, hanem van súlya, van fogantatja és van erőlyes közigazgatási hatóságunk, aki a panaszokat orvosolni akarja is, tudja is. Ilyen erőlyes rendeletet bocsájtott ki most a főszolgabíró, mely szerint kötelességévé teszi az előjáróságnak, hogy addig is, míg a kofák, vagyis a tovább elárúsítók vásárolhatási ideje szabályozva lenne, a hetipiacokon, melyek a helyi fogyasztási szükséglet kielégítésére szolgálnak, szigorúan ügyeljen föl, hogy a termelő lerakja árúit és ne a kocsikról és a termelő kezéből vegyék ki a kofák az árukat és ezzel még az a cél is elértek, hogy a helypénz fizetése alól nem fogja magát kivonni senki.

— **Pályázat a kántori állásra.** A csongrádi r. kath. kántori állásra mult számunkban ismertettet pályázati hirdetménybe szörendi hiba esüszott be, amennyiben ez a kitétel: „kivántatik kántori oklevél, továbbá tanítói oklevél vagy működési bizonyítvány“ nem helyes. A fentebb idézett kitétel ugyanis helyesen a következőképp hangzik: „kivántatik kántori oklevél vagy működési bizonyítvány, továbbá tanítói oklevél“ — mit ezennel helyreigazítottuk.

— **A csongrádi kereskedők.** A Duna-Tisza csatorna ügyében — mint a fővárosból hozzánk érkezett szaklapok írják — komoly veszelem fenyegeti Csongrádot. Az, hogy Solt felé fog beágnani a torkolat, ha Csongrád vármegye és Szeged város még mindig versenyezni fognak egymás ellen. Dr. Hollósy István a napokban információt szerzett, s arról tudósít, hogy a látszólagos szélsőben nagy apparátussal dolgoznak Csongrád érdekében is, de ellene is az érdeklődő pénzhatalmasságok, akik megfoghatatlan rejtélynek tartják, hogy miért csücsülnek oly csöndben a csongrádi kereskedők, mikor a vasúti csatlakozások és községi nagybérletek ügyében (gyáripár céljából) éppen Csongrádnak lehetne legnagyobb érdeke akciót kifejteni Szolnok, Szeged és Solttal szemben. Még mult évben adtak be Hegyi Antal és L. Tóth István indítványt a községi közgyűléshez, s most lenne ideje azt újból elővenni és tárgyalni. A csongrádi kereskedők még a piac kikövezése tárgyában sem bírtak annyira menni, hogy a közgyűléshez kérelmet intézhettek volna. Persze akadt ember, aki kigúnyolta őket, ha erről beszéltek, s így megmaradt sár és porfészeknek a csongrádi piac, sártengernek a szentesi körül nagyrésze, amelyet föl kellett volna tölteni régen, ahelyett hogy az árkok fölé drága pénzen téglából hidakat építettek a pocsolóknak hagyott piactér egy-egy oázisán. Dr. Hollósy a Közlekedésügyi Lapoknál információt szerzett a hajóhid kicserélése tárgyában is, ahonnét azt a meglepő értesítést kapta, hogy ha a Csongrádról tervezett vasúti összeköttetést sürgetné a város, úgy az állam és vármegye hozzájárulásával itt is fölépítné a vasút a vashidat. E tekintetben a szerkesztőség a megindítandó akció esetén a legmesszebbmenő támogatását ígérte meg a csongrádi kereskedőknek dr. Hollósy kérelmére.

— **Romlott élelmiszerek a piacon.** A piaci visszaélésekhez tartozik az is, miszerint egy-

Á r a k:

Nagy üveg világos sör 1 üveg vételnél 16 kr.
Nagy üveg világos sör 5 üveg vételnél 15 kr.
Nagy üveg világos sör 10 üveg vételnél 14 kr.
Nagy üveg barna sör 1 üveg vételnél 18 kr.
Nagy üveg barna sör 5 üveg vételnél 17 kr.
Nagy üveg barna sör 10 üveg vételnél 16 kr.

Világhírű sör a kőbányai polgári részvény sör.

Kapható: **Ausländer Jenő** Csongrád, Szentés és vidékének főrahárosánál.

nén egyik nember, ha észre veszi, hogy az orvos nem vizsgálja az élelmiszereket rendszeresen, úgy élvezetre alkalmatlan, romlott élelmiszereket adnak el a vevőközönségnek. Legújabbban már nem elégszenek meg a tej felvételével, vagy a tejfölbe kréapor keveréssel, hanem újabbban már kukacot is tenyésztenek a tejfölből, melyet csak tüzetesebb megnézés után, rendszeren csak otthon vesz észre a vevő. Ugyan csak napirenden van a köznép által romlott füstölt húsok eladása is, amelyek szintén melegágyai a kukacoknak. Ajánljuk ezt is főszolgabírónk figyelmébe.

— **Kereskedők gyűlése.** A kereskedők ma délután fél 3 órakor, saját egyleti helyiségükben (Erzsébet szálloda), rendkívüli közgyűlést tartanak. A közgyűlés tárgyai: 1. közös megállapodás az új végrehajtási novella tárgyában; 2. intézkedés a III-ad osztályú kereseti adó kirovása tárgyában. Ideje volna már, ha fölhagynának a kereskedők a némbanomsággal s teljes számban jelennének meg a közgyűlésen. Mert mégis csak nagyfokú nemtörődömségre vall, hogy akkor, mikor saját bőrükről, existenciájukról van szó, alig jelennek meg a gyűléseken, vagy egyáltalán meg sem tartható a gyűlés, mint az a múltban történt. A mai gyűlés tárgysorozata is rendkívüli nagyfontossággal bír a kereskedőkre nézve. Jelenjenek meg azért a közgyűlésen teljes számban, mert mindannyiuknak létérdeke kívánja a közös megállapodást.

— **Még egy erőlyes intézkedés.** Nemesak panaszokat felsorolni, de a közügy érdekében történő intézkedések elismerésére is kaphatók vagyunk. Valóban az elismerés hangján kell megemlékeznünk azon szigorú rendeletről, mely a bérkocsisok túlkapásait lesz hivatva korlátozni. A főszolgabíró a községhez intézett rendeletével a bérkocsis iparról alkotott vármegyei szabályrendelet szigorú végrehajtását rendelte el. A rendelet vétele után László Ignác h. jegyző nyomban fölhívta az összes bérkocsisokat, hogy mindegyik kocsi számmal láttassék el. Tartozik minden bérkocsis a viteldij szabályzatot látható helyen, kocsijában kifüggesztve tartani, azonkívül fizetes viteldij táblázati lapokat, melyeknek hátlapja panaszlapul is szolgál. Tájékoztásul közöljük a viteldijakat: Vasúthoz vagy onnan a belterület bármely pontjára, 1 személy szállítása 1 K, 2 személy 1 K 20 f, 3 személy 1 K 50 f, több személy 2 K. A község bel- vagy külterületén fél órai időre 1 K, fél órán túl 1 óráig 1 K 40 f, 1 órán túl terjedő időre minden fél órára 40 fillér. A község bel- vagy külterületén reggel 6 órától déli 10 óráig vagy délután 1 órától este 7 óráig 6 K. Reggel 7 órától este 7 óráig 11 K. Vidékre 1—5 kilométerre kilométerenként 45 f, 5—15 kilométerig kilométerenként 40 f, 15 kilométeren túl 35 f fizetendő. Várakozási idő 1—5 kilométeres útnál fél óra, 5—10 kilométernél 1 óra, 15 kilométeren túl 2 óra, minden további várakozásért fél óránként 40 fillér fizetendő. A kocsi belsejében el nem helyezhető máháért 20 kilón felül darabonként 20 fillér, 50 kilón felül egyezkedés szerint. A fogatok tisztasága, hetenkénti megvizsgálásáról is történt intézkedés.

— **12 krajcárért** vásárolja Makai Imre a nagyalmát. Hát ebben nem volna semmi különös, ha a termelők részéről néhányan nagyon is figyelemre méltó olyan megjegyzést nem tettek volna, ami miatt majdnem lehetetlen csongrádi gyümölcsnek Csongrádról való szállítása. Ugyanis azok közül, kik már eladták a nagyalmát ott a helyszínén a kecskeméti kofáknak, néhányan, midőn megtudták, hogy idehaza milyen árért veszik, ilyen kijelentést tettek: „hogyan lehet az, hiszen nekem a kecskeméti kofák azt mondták, hogy majd 6 krajcár lesz az alma. Én, igaz, 8 krajcárért adtam el nekik”. Ilyen gondolkodás mellett alapsa meg aztán valaki a gyümölcsnek helybeli expedícióját.

— **Katasztrófák** színhelye volt legutóbb a főváros s a vidék. Tűztengerben, vagyonok romjai közt számos ember lelta halálát. Bármily megrendítőek is ezek a szerencsétlenségek, mégis milyen jelentéktelen eseményekké törpülnek, ha áldozataik számát összehasonlítjuk az emberek ezreivel, akiknek élettragédiáját az idegesség és az ebből keletkezett betegségek okozák. Pedig ha elolvassuk az „Értekezés a vilamos gyógyomódról” című könyvet s annak tanácsait megfogadjuk, legrövidebb idő alatt a gyógyulás útjára térnénk. Fent említett könyvet ingyen és bérmentve küldi meg bárkinek az Elektró Vitalizer Orvosi Rendelő Intézet Budapest, Károly-körút 2. felemlét 50. szám.

— **Fizetés felemlés.** A rendőrség, már tudja hányszor fordult a városhoz fizetés felemlés

iránt. Most ismét a legutóbbi közgyűlés egyik pontját képezte ez a kérelem s csodák-csodája, nem zárkózott el előle ridegen. Felemelte a rendőrség fizetését 36 koronáról 40 koronára, a toronyőrök 20 korona havi fizetését 30 koronára. (A közgyűlés persze azt hiszi, hogy így majd nem alszanak egész nap. Eppen úgy, míg ellenőrző óra nem lesz. Szedőgyerek.) Bizony a mai viszonyok között éppen csak, hogy kijöhetnek ebből a fizetésből, de tekintve a város jövedelmeinek szomorú állapotát, egy szava sem lehet senkinek sem, mivel akinek sok nincs, az természetesen sokat nem is adhat.

— **Tüzek.** Folyó hó 12-én Kajtar Pál tanyája, 14-én Ötvös Rókus tanyája, 15-én pedig Eke Bálint istállója égett le, hol egy ló oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy belepusztult. A leégett épületek biztosítva voltak.

Tanügy.

A csongrádi polgári leányiskola értesítője lapunk nyomdájából csinosan kiállítva kikerült. Az értesítőt Sövényházy Antal igazgató szerkesztette, s látszik minden mondatán az ügy iránti szeretet. Mindenekelőtt szembeötlő a tanulók létszámának emelkedése, mely a magántanulókkal a folyó tanévben már 116 volt, akiknek vallásos és hazafias szellemben való nevelése egyik fő feladatát képezte a tantestületnek. A hazafias ünnepeket minden alkalommal megtartották a növendékek. Június hónapban pedig Szegedre rándultak ki a tanulók, hol a nevezetességeket tekintették meg. Mint minden évben, úgy az idén is küldött az intézetnek ajándék könyvet a Franklin-Lampel, Singer és Wolfner, továbbá az Atheneum könyvkiadó cégek. Ifj. Forgó József földbirtokos egy kitűnő özet ajándékozott az intézetnek, Forgó Ferenc bírói jegyző pedig 10 koronát adott egy szorgalmas tanuló jutalmazására. Az intézetet évközben a gondnokság tagjai közül többen meglátogatták s meglepedésüket fejezték ki a növendékek előmeneteléről. A tanulásbeli előmenetel elég kielégítő, mert csupán 8 növendék bukott meg 1—2 tantárgyból. A jövő tanévben a leányiskolák számára kiadott új tanterv még csak részben fog az intézetben életbe lépni. Beírások a jövő tanévre szeptember hó 1—5. napjain eszközöltenek az igazgatói hivatalban. Tandij egész évre 10 korona. Beírási díj 2 korona. Az értesítő, mely az intézetben lefolyt munkálkodásról bő felvilágosítást nyújt, arról győzi meg az olvasót, hogy leányaink nevelése gondos kezekbe van bízva.

A csongrádi áll. polg. fiúiskola értesítője, melyet Farkas Béla igazgató szerkesztett, a lefolyt tanévet részletesen ismerteti. Beíratott az intézetbe 152 rendes és 15 magántanuló. A rendes tanulók létszáma a múlt évinél 13-mal volt több. Ma holnap tehát elérkezik az idő, hogy az intézet új helyiséget kapjon, mert a mostani már is szűk. A tanártestület tagjai közül Farkas Béla, Eder János, magasabb fizetési osztályba léptettek elő, Surányi Jánosnak pedig személyi pótléka emeltetett. A tanártestület működése közül kiemelendő a téli hónapok vasárnapjain felnőttek részére tartott szabadelőadások, melyeken mindig nagyszámú hallgatóság jelent meg. A rendkívüli tantárgyakhoz a jelen tanévben a hegedű tanítás is sorakozott, melynek tanulásán 17 növendék vett részt. A tanártestület buzgó munkálkodást fejtett ki, a tanulók kiképzésében, mely általánosan megfelelőnek mondható annak dacára, hogy sok tanulónál a csekély szülői ellenőrzés folytán a szorgalom laza volt. Bizony ezek nem érdemelték meg, hogy részt vegyenek a tanulók részére rendezett majálison, melyről különben az értesítő nem emlékezik meg. Az iskolai évben gazdag műsorral több iskolai ünnep rendeztetett, melyen a szülők is nagy számban vettek részt. Az intézetet a tanügy barátok több ízben meglátogatták. Az intézet iránti érdeklődésüket a Franklin-Lampel és az Atheneum társulatok könyvek ajándékozásával fejezték ki. Az intézetnek más ajándékozója a folyó évben nem volt. A jövő tanévi beírások szeptember 1—5. napjain történnek. Tandij 10 korona. A szegénysorsú jó tanulók azonban tandíjmentességet kapnak.

NYILTTÉR.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

T. c. Farkas János úrnak

Csongrad.

Lelkemből örülök, hogy azon állítások, melyeket önrről többen hangoztattak, nem igazak, hanem miként meg is győződtem, rágalmak. Fogadja tiszteletteljes nagyrabecsülésemet!

Porubszky József
apat-plebános.

Kiadók és laptulajdonosok: BOZÓ ÉS JUSTIN.

Bozó és Justin könyvnyomdája.

1|közp. 1908. sz.

Hirdetmény.

Csongrad város központi választmánya ezenel közhírré teszi, miszerint az 1908. évi július hó 10-én tartott ülésében az 1909. évi képviselő választók névjegyzéke ellen felszólalók közül indokainál fogva Holló Adolf cibakházi, R. Papp Gedeon szolnoki lakosokat, míg Kluger Jakab, Oláh Lázár, Tóth Dénes és Gressó Antal csongrádi lakosok kérvényeit az 1874. évi XXXIII. t. c. 7. és 45. §-ai alapján elutasította.

Az ezen ülésben hozott határozatokat magában foglaló jegyzőkönyv az 1899. évi XV. t. c. 148. §-a alapján az 1908. évi július hó 20-ától 30-ig a községi iktatói hivatalban közszemlére ki van téve.

Csongrad, 1908. évi július hó 16.

Kovács
közp. választ. h. jegyző.

Valódi bernáthegyi kutyák

hathetes korukban, darabja 30 koronáért kapható: dr. Máté Lászlónénál, Oroszlámos.

Hol akarja szabadság idejét eltölteni?

Egy egészen kicsiny, esőndes fészekben magasan fönn a thüringiai erdőben. Ott még orvos és gyógyszerész sincs. — De hát ha megbetegszik? Ugyan kérem beteg; legfeljebb meghűtöm magam ami nyaraláskor megszokott történni. De ebben az esetben egyszerűen beveszem az én régi kedves Fay-féle valódi szodeni ásványpasztillámat a melyből 12 skatulya az utazóládámban van és akkor nem árt nekem semmiféle meghűlés. Fay valódi szodeniye 1 K 25 fillérért minden gyógyszerárban, drogériában és ásványvízkereskedésben kapható.

Vezérképviselő Magyarországon és Ausztrián részére:

W. Th. Guntzerl, Wien XII. Belghoferstrasse 6.

AKI KELLEMESE,

egyenletes meleg lakást óhajt,
az rendeljen tűzálló agyagból
... készült eszerépkályhát ...

MAZURA VILMOS

eszerépkályha, takaréktűzhely, fürdőkád, fertőtlenítő zománcozott falburkolat és minden e szak... mába vágó munka készítőjénél ...

Szentesen, a vasútállomás mellett.

Egyedül valódi csak

THIERRY BALZSAMA

a zöld apácával mint védőjeggyel. Legkevesebb megküldés 122 vagy 64, avagy 1 szabadalmazott különleges utazó-esaládüveg **5 korona**. Csomagolás ingyen.

Thierry Centifolium kenőcs.

Legkevesebb megküldés 2 doboz **3.60 korona**.

A legjobb háziszerek **gyomorbadaj**, gyomorégés, görcs, köhögés, **mellbadaj**, minden belső szervezetgyulladás, köszvény, tagszagatás, mindenféle seb, sorvadás, tályog, daganat és mindennemű sérülés stb. ellen. — Így tessék címezni:

Védőangyal gyógyszerár

Thierry A., Pregrada, Rohics mellett.

Raktárak Budapesten: **Török József gyógyszerész, Egger J. és Egger Leó dr. és Vértés L. Lugos.**

Eladó ház. Tasnády Imréné Hunyadytéri (Tary-féle) háza elköltözés miatt eladó, esetleg f. évi október hó 1-től kezdődőleg kiadó. Értekezhetni a tulajdonossal, vagy dr. Szőke Jenő ügyvéddel.

Új könyvkötészet.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Csongrádon, Magtár-utca 5. szám alatt (Oláh-féle ház)

diszmű-könyvkötészetet

nyitottam, amelyet a mai kor követelményeinek megfelelőleg rendeztem be.

Több elsőrangú műintézetben nyert szakképzésem folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy izléses és jó munkát jutányos árszámítás mellett készíthetek.

Üzletemben készíttetnek díszkötések aranyozással és aranyfémekkel, arcképrámák, ima- és emlékkönyvek, albumok, hivatalos, üzleti- és iskolakönyvek stb., a leggyorsabbtól a legdisebbes kivitelig.

Ezenkívül régi könyvek kötésének újjáalakítását a legolcsóbb árak mellett elvállalom.

A n. é. közönség szives támogatását kérve vagyok szolgálatra kész tisztelettel

Lőbl Mór.

Megbizott kerestetik.

Kaszanitzky István egyik vendéglőjében egy r. kath. vallású, ügyes nős ember megbizottnak alkalmaztatik. Óvadék 500 korona. Nem kell készpénz, lehet esetleg kezesség mellett is.

Kiadó lakás és pince.

Oláh István Magtár-utca 5. sz. alatti házában három 2 szobás lakás a hozzátartozó mellék-helyiségekkel, évi 72 forint, vagy havi 6 forrint bérösszegért kiadó. Ugyanott van kiadó egy 1 szobás lakás, továbbá egy istálló zárt kocsiszinnel és egy nagy pince.

Kiadó üzlethelyiség.

Ifj. Lantos Antalnak a Szőlőhegyi-utca és Főhász-utca sarkán levő házában egy borbély vagy más hasonló üzletnek megfelelő utcai helyiség, szobával és konyhával együtt, haszonbérbe kiadó.

Eladó ház.

A Félégyházi-út 23. sz. alatti özv. Kone Antalné-féle ház, kedvező fizetési feltételek mellett, örök áron eladó. Ára felől értekezni lehet Horváth Mihály kerégyártónál, hol a feltételek is megtudhatók.

Akinek eladó

ingatlana van, a legjobb eredményt a Csongrádi Ujság hirdetése útján érheti el.

A szépség egyik főkélléke
a szép arc bőr!

Minden hölgynek módjában áll ezt megszerezni
a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME

csodás hatású arckenőcs használata által.

A MARGIT-CRÉME rendkívül finom, kellemes felszívódó, kedves illatú vegy-szer, mely már az első kísérlet alatt mintegy behizelgi magát; a bőrnek rögtön kellemes puha bársonyszerű tapintatot ad, 10 nap alatt teljesen átalakítja a bőrt, nyomtalanul eltünteti szeplőt, májfoltot és mindennemű bőrtisztatlanságot.

Elnyós tulajdonsága ezen krémnek, hogy a bőrt nem teszi zsíros tapintatúvá, fényessé, mint más kenőcs, sőt ellenkezőleg, annak fényét, mint a puder elveszi, minél fogva nappal is alkalmazható. A bőrt táplálja, mitől az gyermeked üdeseget, teltséget, bársonyszerű puhaságot és kellemes tapintatot nyer.

Leglényesebb előnye, hogy higanyt, ólmot nem tartalmaz és így teljesen ártalmatlan.

Ára egy tégelynek 2 korona, k's tégelynek 1 korona.
Margit szappan 70 filler, Margit-puder 1 korona 20 filler,
Margit-fogpep 1 korona. Aroviz 1 korona.

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Készíti: **FÖLDES KELEMEN**
gyógyszerész ARADON.

6 koronás rendelések bérmentve küldetnek.

A Földes-féle MARGIT-CRÉME kapható Csongrádon:
Barna Henrik és Wiesner Lajos gyógyszerészeknél.

Hamisítványoktól óvakodjunk!

Ünizetektől óvakodjunk!

CLAYTON & SHUTTLEWORTH^{LD}
Budapest, Váci-körút 63,
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplő, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoricamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Gépraktár.

Van szerencsém a t. gazdálkodó közönségnek b. tudomására hozni, hogy Csongrádon, özv. Kaszanitzky Ferencné házában bizományi

gépraktárt

létesítettünk, ahol az ottani vidéken szükségelt gazdasági gépekből és eszközökből, u. m. kéveköto és marokrakó aratógépek, ekék, vetőgépek, darálók, kukoricamorzsolók, répa és szecskavágók, járgányok, mázsák, boronák stb.-ből állandóan dús raktárt tartunk.

Cégünknek az itteni vidéken való képviselődésével és raktárunk vezetésével **Lévai Gyula gabona-hereshedő urat** biztuk meg.

Készítményeink kiválóságát külön kiemelni szükségtelennek tartjuk, mert a gyárunkból kikertülő gépek és eszközök elsőrendű volta általánosan el van ismerve.

Kiváló tisztelettel

Hoffher és Schrantz

budapesti gazdasági gépgyár és vasöntője.

Úri szabóüzlet.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Csongrádon, Csemegi Károly-utca 15. sz. alatt levő

úri szabóüzletemben

férfi ruhákat mérték után, a legújabb divat szerint, olcsó árakért készítek el.

A legújabb és legdivatosabb tavaszi és nyári szöveteim már megérkeztek s azokból izléses kivitelben a legalacsonyabb árak mellett készítek bármilyen öltönyt.

A főváros előkelőbb üzleteiben hosszabb idő alatt szerzett gyakorlatom folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy bármilyen megbízást a legjobban, pontosan és gyorsan teljesíthetek.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

Palásti János

úri szabó.

